

Vergaderjaar 2021–2022

31 532

Voedingsbeleid

Nr. 273

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 mei 2022

Om ervoor te zorgen dat er voldoende veilig, betaalbaar en gezond voedsel is, nu en in de toekomst, is het van belang om in te zetten op een duurzaam voedselsysteem. Veel partijen spannen zich hier voor in. Met mijn voedselbeleid wil ik bijdragen aan het wegnemen van belemmeringen van duurzame consumptie, zodat de duurzame en gezonde keuze voor de consument makkelijker wordt (Kamerstuk 31 532, nr. 271). Ook nu de kosten voor de dagelijkse boodschappen toenemen, is dit belangrijk.

Op veel voedingsproducten is een logo of label met een duurzaamheidsclaim te vinden. Zo kunnen duurzaamheidsinspanningen zichtbaar gemaakt worden aan consumenten en bedrijven. Duurzamere productie wordt op deze manier verbonden aan consumptie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft in 2016 echter geconstateerd dat er sprake is van een wildgroei in keurmerken, claims en logo's. Afgelopen jaar heeft de autoriteit nogmaals het belang van betrouwbare duurzaamheidsclaims benadrukt, omdat duurzaamheid voor consumenten bij voedselaankopen een grote rol speelt. Een wildgroei in beeldmerken leidt bij de consument tot verwarring en verlies van vertrouwen in keurmerken. Het betekent ook dat bedrijven zich minder goed kunnen onderscheiden op basis van een keurmerk. Dit vind ik onwenselijk.

Milieu Centraal heeft het afgelopen jaar daarom voor de derde keer alle beeldmerken op voedingsproducten in Nederland met een duurzaamheidsclaim beoordeeld en heeft hier een ordening in aangebracht. Uw Kamer is door mijn voorgangers geïnformeerd over de eerdere onderzoeken¹. De ordening geeft inzicht in de betekenis en waarde van verschillende beeldmerken met als doel het voor consumenten en bedrijven makkelijker te maken een duurzame keuze te maken. Voor de huidige ordening zijn meer dan 100 beeldmerken beoordeeld. Deze actualisatie was nodig, omdat de markt constant in ontwikkeling is.

¹ Kamerstuk 31 532, nrs. 170 en 220.

Milieu Centraal heeft haar beoordelingsmethodiek samen met stakeholders en experts doorontwikkeld en met zorgvuldigheid de beoordelingen uitgevoerd. Er is naar drie criteria gekeken: het niveau van ambitie van de duurzaamheidseisen op gebied van milieu, dierenwelzijn en/of mens en werk, de betrouwbaarheid en onafhankelijke controle van een beeldmerk en de mate van transparantie die wordt gegeven. De actuele resultaten van de ordening zijn vanaf vandaag eenvoudig en overzichtelijk terug te vinden in de Keurmerkenwijzer².

Om meer handelingsperspectief te bieden, benoemt Milieu Centraal een top van keurmerken die op dit moment het beste scoren op duurzaamheid, transparantie en betrouwbaarheid. Op alfabetische volgorde zijn ASC, Beter Leven keurmerk (2 en 3 sterren), Demeter, EKO, het Europees keurmerk voor biologisch, Fairtrade, MSC, On the Way to Planetproof, Rainforest Alliance (inclusief UTZ), RSPO en Sustainable Rice Platform door Milieu Centraal aangeduid als topkeurmerken. Specifiek voor klimaat wordt Climate Neutral Certified als topkeurmerk benoemd. In de Keurmerkenwijzer is ook terug te vinden welke bedrijfslogo's Milieu Centraal hoog heeft beoordeeld. Deze logo's horen bij een ambitieus duurzaamheidsprogramma binnen één bedrijf, maar dragen niet bij aan het verminderen van de totale hoeveelheid duurzaamheidsclaims.

Ik ondersteun Milieu Centraal om de ordening en de Keurmerkenwijzer zo goed mogelijk onder de aandacht bij consumenten en bedrijven te brengen. Voor consumenten is de informatie nuttig als zij boodschappen doen, bedrijven kunnen de informatie gebruiken voor de keuzes die zij maken als producent, inkoper of verkoper van voedsel. Een keuze voor een product met een topkeurmerk betekent overigens niet automatisch dat dit product 100% duurzaam geproduceerd is. Maar de koper weet dan wel dat bij de productie hoge eisen zijn gesteld aan de aspecten milieu, dierenwelzijn en/of mens en werk, dat dit goed en onafhankelijk gecontroleerd wordt en dat er transparant over gecommuniceerd wordt.

Er is in Nederland een groeiende trend in de consumentenbestedingen aan duurzaam voedsel. In 2020 bedroeg het duurzame marktaandeel 16% van de totale consumentenbestedingen aan voedsel³. Deze ontwikkeling zie ik graag doorzetten, waarbij (top)keurmerken een goede ondersteunende rol kunnen spelen. Zo verwijs ik zelf bijvoorbeeld naar de topkeurmerken in de criteria voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen in catering.

Later dit jaar informeer ik u, samen met mijn collega van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) over de verdere uitwerking van het voedselbeleid. Daarin neem ik de inzet op dit thema ook mee. Dit hangt samen met andere ontwikkelingen op gebied van het meten en communiceren van de mate van duurzaamheid van voedselproducten, zowel op nationaal als Europees niveau in het kader van Europese Green Deal. Met deze inspanningen wordt beoogd om transparantie in het voedselsysteem te vergroten en greenwashing te voorkomen.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
H. Staghouwer

² Keurmerkenwijzer Milieu Centraal.

³ Kamerstuk 31 532, nr. 267.